

## ФУНКЦІОНАЛЬНА РОЛЬ ОБОРОТНОГО КАПІТАЛУ У ЗВИЧАЙНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

Ігнатишин Марія Василівна, к.е.н., доц., кафедри  
фінансів та кредиту  
Мукачівський державний університет, тел.2-13-98  
Ігнатишин М.І. к.т.н.доцент кафедри природничих дисциплін  
Михальчинець Г.Т. ст..викладач кафедри  
фінансів і кредиту  
Томей Л.В. магістр спеціальності «Фінанси і кредит»

*У статті здійснено групування оборотних засобів за ступенем ризику вкладень капіталу, що є важливим завданням для фінансового аналітика, ефективно управляти ліквідністю і не допускати збільшення частки активів з високим і середнім рівнем ризику та здійснювати контроль за раціональним використанням оборотного капіталу .*

**Ключові слова:** *оборотний капітал, оборотні кошти, грошові засоби, чистий робочий капітал.*

### **Вступ.**

В умовах невизначеності та ризику функціонування суб'єктів підприємницької діяльності, результатом його ефективності є отримання прибутку підприємства. У свою чергу прибутковість залежить від характеру використання власних та залучених коштів підприємства. На позитивний результат у звичайній діяльності підприємства суттєвий вплив здійснює ефективне формування та використання оборотного капіталу. Механізм формування безпосередньо впливає на ліквідність та фінансову стійкість підприємства.

Аналізуючи категорію «оборотний капітал слід відмітити, що у науковій літературі можна зустріти різноманітні підходи до визначення і тлумачення. Для його характеристики використовують такі економічні поняття як «оборотні засоби», «оборотні кошти», «оборотні активи», «оборотний капітал», «чистий оборотний капітал», «короткострокові активи», «поточні активи».

Поняття “оборотний капітал” та “оборотні активи” ототожнюються багатьма економістами і використовуються як синоніми. Розглянемо різні підходи науковців до їх визначення.

### **Результати дослідження.**

Дослідженню даної тематики займались багато вітчизняних вчених.

Так, Ковальов В.В. вважає, що оборотний капітал “належить до мобільних активів підприємства, які є грошовими коштами або можуть бути перетворені в них протягом року або одного виробничого циклу” [2, с.330].

Відомий сучасний економіст Бланк І.О. трактує оборотні (поточні) активи як сукупність майнових цінностей підприємства, що обслуговують поточний господарський процес і повністю споживаються протягом одного операційного циклу [6, с.62]. У даному визначенні чітко надано економічний зміст оборотних активів.

Ковальова О.В. розглядає оборотні активи як сукупність грошових коштів, їх еквівалентів та товарно-матеріальних цінностей, які перебувають у постійному русі, обслуговуючи господарську діяльність підприємства протягом операційного циклу та вважає неприпустимим ототожнювати поняття «оборотний капітал» і «оборотні кошти», проте зазначає, що оборотні кошти і оборотні активи - це одне й те саме [3]. Пояснюючи це тим, що оборотні кошти не можна розглядати одночасно і як ресурси, і як капітал. Ресурси - це активи підприємства, що обслуговують його господарську діяльність; від їх використання підприємство очікує отримати прибуток, а капітал - джерело фінансування цих ресурсів [3].

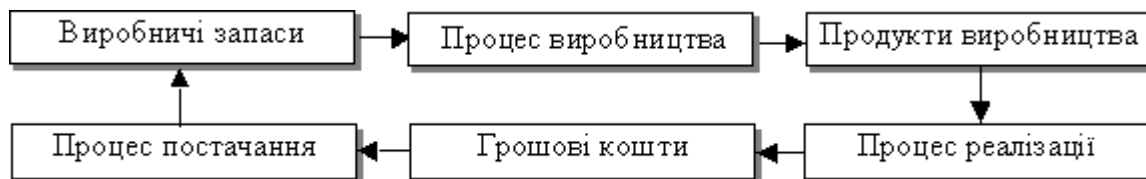
Метою нашого дослідження є групування оборотних засобів за ступенем ризику вкладень капіталу, що є важливим завданням для фінансового аналітика, ефективно управляти ліквідністю і не допускати збільшення частки активів з високим і середнім рівнем ризику та здійснювати контроль за раціональним використанням оборотного капіталу. З цією метою на основі показників фінансової публічної звітності ВВП «Компакт» розраховано низку показників та дано оцінку ефективності використання оборотного капіталу підприємства.

Отже оборотний капітал належить до мобільних засобів підприємства, який може бути перетворений в грошові кошти протягом року або виробничого циклу. Дослідження складу і структури джерел формування оборотного капіталу показує, на якому переважно капіталі працює підприємство – власному чи позиковому; чи містить у собі сформована структура ризик для інвесторів; чи сприятлива вона для ефективного використання оборотного капіталу підприємства.

Функціональна роль оборотного капіталу в процесі виробництва суттєво відрізняється від ролі основного капіталу. Оборотні засоби забезпечують безперервність процесу виробництва. Характерною їх особливістю є швидкість обороту.

Кругооборот капіталу охоплює шість стадій (рис.1). Будь-яке виробництво починається з певної суми грошових коштів, які вкладаються у визначену кількість

ресурсів для виробництва (або товари для продажу). В результаті стадії постачання оборотний капітал з грошової форми переходить у виробничу (предмети праці або товари).



**Рис. 1. Схема кругообігу оборотного капіталу**

На стадії виробництва ресурси перетворюються на продукцію, роботи або послуги. Результатом цієї стадії є перехід оборотного капіталу з виробничої форми в товарну.

На стадії реалізації оборотний капітал з товарної форми знову перетворюється на грошову. Обсяги первісної суми грошей і виручки від реалізації продукції (робіт, послуг) не співпадають за розмірами. Отриманий від виробництва фінансовий результат (прибуток або збиток) пояснює причини розбіжності.

Як бачимо, елементи оборотного капіталу є частиною безперервного потоку господарських операцій.

Закупівлі призводять до збільшення виробничих запасів і кредиторської заборгованості; виробництво – до збільшення готової продукції; реалізація – до зростання дебіторської заборгованості і грошових коштів в касі і на поточному рахунку. Цей цикл операцій багаторазово повторюється і в результаті зводиться до грошових надходжень і платежів.

Розглядаючи оборотні кошти важливо розрізнати їх склад і структуру. Під складом оборотних коштів розуміють сукупність елементів, що утворюють оборотні кошти. Розмір оборотних коштів, зайнятих у виробництві, визначається в основному тривалістю виробничих циклів виготовлення виробів, рівнем розвитку техніки, досконалістю технології й організації праці. Сума засобів обігу залежить головним чином від умов реалізації продукції і рівня організації системи постачання і збуту продукції [4].

Співвідношення між окремими елементами оборотних коштів, виражене у відсотках, називається структурою оборотних коштів. Різниця в структурах оборотних коштів обумовлюється багатьма факторами, зокрема, особливостями організації виробничого процесу, умовами постачання і збуту, місцезнаходженням постачальників і споживачів, структурою витрат на виробництво. Класифікація оборотних коштів наведена на рис.2.



**Рис. 2. Класифікація оборотних коштів за характером фінансових джерел формування та періодом функціонування [1]**

Класифікація оборотних засобів за ступенем їх ліквідності і ступенем фінансового ризику характеризує якість засобів підприємства, що знаходяться в обороті. Завдання такої класифікації – виявлення поточних активів, можливість реалізації яких представляється майже нереальною ( табл. 1).

Ліквідність поточних активів є головним фактором, що визначає рівень ризику вкладень капіталу в оборотні засоби. Накопичені статистичні дані швидкості реалізації тих чи інших видів оборотних засобів за тривалий період часу дозволяють визначити вірогідність ризику вкладень в ці активи.

Групування оборотних засобів за ступенем ризику вкладень капіталу важливе для фінансового аналітика, завданням якого є контроль за раціональним розміщенням капіталу в поточних активах. Ефективно управляти ліквідністю – означає не допускати збільшення частки активів з високим і середнім рівнем ризику.

**Таблиця 1.Класифікація поточних активів за класом ризику**

Ступінь ризику	Група поточних активів
Мінімальний	Наявні грошові кошти, короткострокові цінні папери, що легко реалізуються
Малий	Запаси (без залежаних), готова продукція, яка користується попитом, дебіторська заборгованість (для підприємств з нормальним фінансовим станом)
Середній	Продукція виробничо-технічного призначення, незавершене виробництво, витрати майбутніх періодів, товари відвантажені, не сплачені в строк
Високий	Дебіторська заборгованість підприємств, які знаходяться у складному фінансовому стані, запаси готової продукції, що вже не споживається, неліквіди

При проведенні такого аналізу слід пам'ятати, що класифікація оборотних засобів на ті, що важче і легше реалізувати, не може бути постійною, а змінюється зі зміною конкретних економічних умов.

Важливою частиною управління оборотним капіталом є визначення тривалості операційного циклу – інтервалу часу з моменту придбання виробничих ресурсів до моменту надходження грошових коштів за реалізований товар.

Очевидно, що необхідно уважно спостерігати за тривалістю стадії операційного циклу та усього виробничо-комерційного циклу підприємства, щоб уникнути можливих розбіжностей в ланцюзі фізичного руху матеріальних ресурсів та грошових коштів.

На тривалість вищезазначеного циклу впливають:

- період кредитування підприємства постачальниками;
- період кредитування підприємством покупців;
- період перебування сировини і матеріалів в запасах;
- період виробництва і зберігання готової продукції на складі.

Частина оборотного капіталу постійно знаходиться у виробництві, а друга частина – в сфері обігу. Тому склад і розмір оборотного капіталу підприємства обумовлені не тільки потребами виробництва, а й потребами обігу.

Тривалість періодів, в межах яких відбувається зміна форми майна підприємства із товарної у грошову і, навпаки, як правило, знаходять з пропорції:

$$p/t = C/O \quad (1)$$

де  $p$  – середній строк перебування сум на рахунку бухгалтерського обліку;

$t$  – часовий інтервал, за який береться оборот по рахунку;

$O$  – оборот по рахунку за період, що розглядається;

$C$  – середнє сальдо по рахунку за період, що розглядається.

Участь оборотного капіталу у операційній діяльності підприємства опосередковує всі часові стадії операційного циклу (час зберігання матеріальних запасів, тривалість процесу виробництва, час зберігання готової продукції на складі, час реалізації готової продукції), і, перебуваючи в усіх формах (грошовій, виробничій і товарній) він повинен мати оптимальний розмір. Відповідно, чим менше часу оборотний капітал перебуватиме на тій чи іншій стадії кругообігу, в тій чи іншій формі, тим вищою буде ефективність його використання та ділова активність підприємства в цілому.

У літературі з фінансів визначають низку показників для оцінки використання оборотного капіталу:

Найчастіше в практиці застосовуються такі показники:

- коефіцієнт забезпечення власними коштами (Кзк.)
- (коефіцієнт автономії Ка);
- коефіцієнт покриття (Кп);
- коефіцієнт абсолютної ліквідності (Кабс.л.).

Перший показник (Кзк) визначається як відношення різниці між обсягами власних та прирівняних до них коштів (підсумок розділу I пасиву балансу) і фактичною вартістю основних засобів та інших позаоборотних активів (підсумок розділу I активу балансу) до фактичної вартості наявних у підприємства оборотних засобів — виробничих запасів, незавершеного виробництва, готової продукції, грошей, дебіторської заборгованості та інших оборотних активів (підсумок II і III розділів активу балансу).

$$K_{зк} = \frac{Вх}{\sum OK} \quad (2)$$

де Кзк — коефіцієнт забезпечення власними коштами;

Вк — власні кошти, грн.;

$\Sigma OK$  — загальна сума оборотних коштів, грн. Коефіцієнт характеризує наявність власних оборотних коштів, необхідних для фінансової стабільності підприємства, його незалежності від позикових коштів. Якщо значення коефіцієнта спадає нижче за 0,1, підприємство є неплатоспроможним. Зростання коефіцієнта проти минулого періоду свідчить про підвищення фінансової незалежності та зниження ризику фінансових вкладень.

Коефіцієнт покриття (Кп.) — це найбільш узагальнюючий показник ліквідності балансу. Визначається як відношення всіх поточних активів підприємства (підсумки II і III розділів активу балансу) до суми короткострокових зобов'язань (підсумки II і III розділів пасиву балансу).

$$K_n = \frac{\sum na}{\sum kz} \quad (3)$$

де Кп — коефіцієнт покриття;

Σп.а. — сума усіх поточних активів, грн.;

Σк.з. — сума короткострокових зобов'язань, грн.

Цей коефіцієнт характеризує достатність оборотних коштів підприємства для погашення його боргів протягом року. Уважають, що його рівень у межах 2,0 — 2,5 є прийнятним. Він показує, скільки грошових одиниць активів припадає на кожен грошову одиницю короткострокових зобов'язань. Коли Кц стає меншим за 1,0, структура балансу вважається незадовільною, а підприємство — неплатоспроможним.

Коефіцієнт абсолютної ліквідності (Кабс.л ) визначається як відношення суми коштів та короткострокових фінансових вкладень підприємства (III розділ активу балансу) до короткострокових зобов'язань (підсумки II і III розділів пасиву балансу).

$$K_{ал} = \frac{Гк + Кв}{\sum kz} \quad (4)$$

де Кал — коефіцієнт абсолютної ліквідності;

Гк — грошові кошти, грн.;

Кв — короткострокові вкладення, грн.;

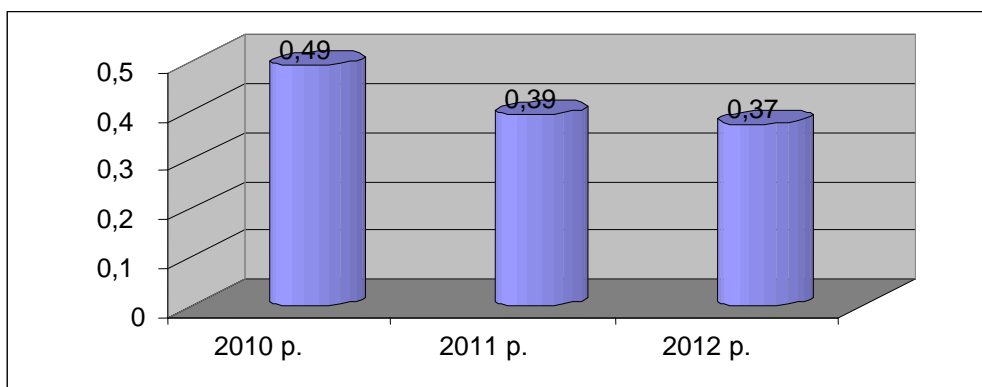
Σк.з — сума короткострокових зобов'язань, грн.

Показник характеризує негайну готовність підприємства погасити свою заборгованість. Достатнім є значення коефіцієнта в межах 0,25 — 0,35. За значення меншого ніж 0,2 підприємство вважається неплатоспроможним.

Аналізуючи групу показників публічної звітності виробничо-торгового підприємства ВТП «Компакт» яка характеризує стан забезпечення поточних активів власним оборотним капіталом, необхідно констатувати, що при визначенні різних коефіцієнтів можна оцінити фінансову спроможність підприємства і з випередженням у часі реагувати на мікроекономічну ситуацію щодо оптимального розміру оборотних активів, які б при мінімальному запасі забезпечили безперебійне виробництво. До цієї групи входять визначення наступних коефіцієнтів:

- коефіцієнт забезпеченості поточних активів власним оборотним капіталом характеризує частку поточних активів, що фінансується за рахунок власного

оборотного капіталу. Для ВТП «Компакт» даний показник у 2010 р. становив 0,49, у 2011 р. – 0,39, а у 2012 р. – 0,37 (рис. 3). Тобто відбулось зниження показника в динаміці. Це свідчить про те, що знизилась частка поточних активів, які фінансуються за рахунок власного оборотного капіталу. Але, незважаючи на це, даний показник перевищує нормативне значення, яке становить 0,1.



**Рис.3. Динаміка коефіцієнту забезпеченості поточних активів власним оборотним капіталом ВТП «Компакт» за 2010 – 2012 рр.**

- коефіцієнт покриття запасів характеризує яка частка майна підприємства йде на фінансування матеріально – виробничих запасів. В розрахунок даного коефіцієнта включаються і кредиторська заборгованість, і короткострокові позики. Даний показник для ВТП «Компакт» у 2010 р. становив 4,40, у 2011 р. – 4,9, а у 2012 р. – 6,4. Значення даного показника в усіх періодах є більшим за одиницю, що свідчить про стійкий фінансовий стан підприємства. Зростання показника в динаміці свідчить про те, що темпи росту майна підприємства випереджають темпи росту матеріально-виробничих запасів.

Аналіз підприємства був би неповним без аналізу показників ліквідності, які дають уявлення про платоспроможність підприємства.

Коефіцієнт загальної ліквідності показує чи достатньо у підприємства поточних активів, які б могли бути ним використані для погашення короткострокових зобов'язань протягом поточного року. Нормативне значення даного коефіцієнта складає 1 – 2. Для ВТП «Компакт» даний коефіцієнт у 2010 р. склав 1,9, у 2011 р. – 1,6, а у 2012 р. – 1,58.

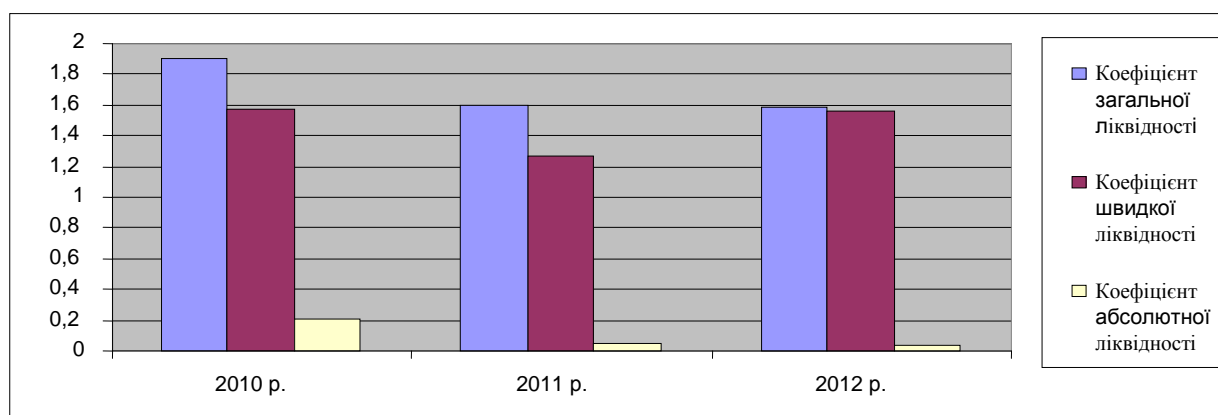
Отже, незважаючи на зменшення даного показника, його значення перевищує нормативне. Високе значення даного показника свідчить про те, що підприємство має значні оборотні кошти, сформовані завдяки власним джерелам. Але ця ситуація може бути і позитивною, і негативною водночас. Це залежить від сторони, яка його аналізує. Так, з позиції кредиторів підприємства такий варіант формування оборотних коштів є



найбільш прийнятним. Проте, з погляду менеджера, значне накопичення запасів на підприємстві може пояснюватися незадовільним управлінням активами. Скорочення величини коефіцієнта пояснюється, насамперед, зростанням поточних зобов'язань. Тому керівництву підприємства варто звернути увагу на зниження даного коефіцієнта.

Коефіцієнт швидкої ліквідності аналогічний попередньому коефіцієнту, лише він обчислюється для вузкого кола активів, коли з розрахунку виключено найменш ліквідну їх частину – виробничі запаси. Рекомендоване значення коефіцієнта – не менше 1. Для ВТП «Компакт» у 2010 р. значення даного показника становило 1,57, у 2011 р. – 1,27, а у 2012 р. його значення зросло до 1,56. Як видно з наведених даних, значення коефіцієнта в 2011 році зменшилось, що свідчить про зростання поточних зобов'язань. Також наявність у підприємства незавершеного будівництва спричинила зменшення даного показника.

Коефіцієнт абсолютної ліквідності – найбільш жорсткий показник ліквідності, що показує частку поточних зобов'язань, що може бути погашена негайно за рахунок грошових коштів та їх еквівалентів і поточних фінансових інвестицій. Вважається, що значення цього коефіцієнта має бути в межах 0,20 -0,35. Для ВТП «Компакт» даний коефіцієнт у 2010 р. становив 0,2, у 2011 р. – 0,005, а у 2012 р. – 0,004. Як бачимо, значення цього коефіцієнта для даного підприємства є досить низьким і з кожним роком воно зменшується, що є негативним. Графічно зміни показників ліквідності наведені на рис. 4.



**Рис. 4. Динаміка показників ліквідності ВТП «Компакт» за 2010-2012 рр.**

При аналізі підприємства обчислюють також показники оборотності (ділової активності). Вони мають велике значення для забезпечення фінансової стійкості підприємства, стабільності роботи, оскільки прискорене обертання активів суттєво підвищує платоспроможність підприємства, знижує ризик і сприяє зростанню виробничого потенціалу підприємства [8].

Коефіцієнт оборотності активів характеризує ефективність використання підприємством всіх наявних ресурсів, незалежно від джерел їх створення. Для ВТП «Компакт» коефіцієнт оборотності активів у 2010 р. становив 4,18, у 2011 р. значення даного показника різко зменшилось до 0,59, але вже у 2012 р. зросло до 2,41 (див. рис. 6). Отже, відбулось зниження даного показника в динаміці, що може бути наслідком не лише зниження обсягів реалізації, але й замалою величиною виробничих потужностей. Інакше кажучи, підприємству слід більш ефективно використовувати всі наявні ресурси.

Коефіцієнт оборотності поточних активів показує оборотність всього капіталу, інвестованого у підприємство.

За даним показником доцільно розраховувати тривалість одного обороту в днях, який розраховується як співвідношення кількості днів у розрахунковому періоді до коефіцієнта оборотності за формулою

$$O_d = D : K \quad (5)$$

Тривалість одного обороту для даного підприємства у 2010 р. становила 42 дні, у 2011 р. – 55 днів, а у 2012 р. – 67 днів. Отже, спостерігається прискорення обертання поточних активів, що свідчить про зростання обсягу вивільнених коштів, їх економію та виробництво додаткового обсягу продукції при тих же обсягах оборотних коштів.

Від швидкості обороту капіталу і його складових частин залежать фінансовий стан підприємства, його ліквідність і платоспроможність, потреба в додаткових джерелах фінансування, рівень податкових виплат та ін.

Чим вища швидкість обороту капіталу, тим менше коштів потрібно для здійснення господарської діяльності, нижча собівартість і вищі кінцеві фінансові результати. Саме тому на підприємствах часто проводиться політика прискорення оборотності оборотних активів в цілому і їх окремих елементів (запасів матеріалів, незавершеного виробництва, готової продукції, дебіторської заборгованості, грошових коштів).

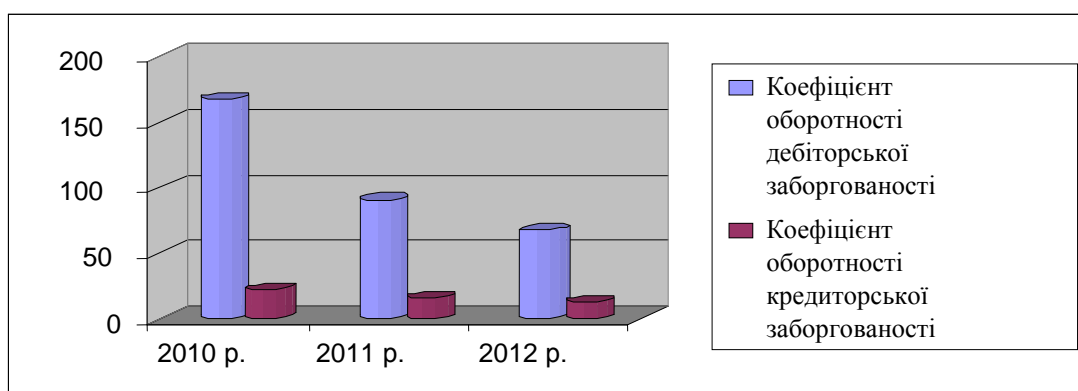
До основних напрямків підвищення оборотності оборотних коштів належать: зменшення витрат на замовлення і зберігання товарно-матеріальних запасів на основі їх формування з використанням оптимальної партії замовлення; встановлення прогресивних норм витрат сировини, матеріалів, пального; заміна дорогих видів матеріалів і пального на дешевші без зниження якості продукції; систематична перевірка стану складських запасів; зменшення суми оборотних коштів, що відволікаються у незавершене виробництво; удосконалення виробничого менеджменту і менеджменту персоналу; удосконалення кредитної політики підприємства тощо.

Коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості показує скільки оборотів здійснено за рік коштами, вкладеними до розрахунків. Чим більша кількість оборотів, тим

швидше підприємство отримує свої кошти від боржників. Для ВТП «Компакт» у 2010 р. даний коефіцієнт становив 167,55, у 2011 р. – 90,3, а у 2012 р. – 67,52 (рис. 7). Отже, незважаючи на те, що значення даного коефіцієнта в динаміці і знижується, але все ще залишається високим і свідчить про швидку віддачу коштів від боржників.

Ґрунтуючись на вивченні досвіду інших підприємств щодо процесів формування та погашення дебіторської заборгованості можна виокремити наступні ризики, які представляють найбільшу загрозу в процесі управління дебіторською заборгованістю, а саме: несвоєчасна сплата боргів, зниження розмірів виручки у зв'язку з іммобілізацією оборотних коштів у дебіторську заборгованість, неможливість збору повної інформації щодо фінансового стану дебіторів, зниження абсолютної ліквідності у зв'язку зі значним обсягом дебіторської заборгованості, низька результативність та ефективність механізмів формування та інкасації дебіторської заборгованості[6].

Коефіцієнт оборотності кредиторської заборгованості показує швидкість обертання кредиторської заборгованості підприємства за період, що аналізується, розширення або зниження комерційного кредиту, що надається підприємству. Для ВТП «Компакт» коефіцієнт оборотності кредиторської заборгованості у 2010 р. становив 21,78, у 2011 р. – 15,27, а у 2012 р. – 12,10 (рис. 5).



**Рис.5. Динаміка коефіцієнтів оборотності дебіторської та кредиторської заборгованості ВТП «Компакт» за 2010 – 2012 рр.**

Як бачимо, даний коефіцієнт у динаміці зменшився, що говорить про те, що підприємство стало повільніше розраховуватись зі своїми кредиторами. Для даного підприємства коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості є вищим за коефіцієнт оборотності кредиторської заборгованості, що є позитивним для підприємства.

### **Висновки**

Підсумовуючи наше дослідження можна констатувати, що при здійсненні фінансово-господарської діяльності аналізуючого підприємства необхідно в

обов'язковому порядку підвищити роль планування з метою збалансування та визначення оптимальної потреби в оборотному капіталі підприємства, так як правильне співвідношення розміру оборотних активів з обсягом виробництва має принципове значення для нормального виробництва та реалізації продукції.

Підприємству слід звернути увагу на швидкість обороту капіталу і його складових частин так як від них залежать фінансовий стан підприємства, його ліквідність і платоспроможність, потреба в додаткових джерелах фінансування, рівень податкових виплат та ін.

Чим вища швидкість обороту капіталу, тим менше коштів потрібно для здійснення господарської діяльності, нижча собівартість і вищі кінцеві фінансові результати. Саме тому на підприємстві необхідно проводити політику прискорення оборотності оборотних активів в цілому і їх окремих елементів (запасів матеріалів, незавершеного виробництва, готової продукції, дебіторської заборгованості, грошових коштів).

Підприємству також необхідно звернути увагу і на те, що при активній політиці з реалізації продукції чи послуг завжди буде певна величина дебіторської заборгованості. Проте, якщо її постійно контролювати і забезпечувати своєчасне погашення, тоді це може стати ефективним фактором успішної фінансово господарської діяльності підприємства.

Отже ефективне управління оборотними активами та принципів їх організації вимагає від фінансових аналітиків на підприємстві здійснювати зважену фінансову політику щодо формування та використання оборотного капіталу.

Дана тематика дослідження має перспективу розвідок так як інтерес науковців з дослідження черговий раз підтверджує актуальність цієї проблематики.

#### **Перелік використаних джерел:**

1. Фінанси підприємств: Підручник / Керівник авт. кол. і наук. ред. проф. А. М. Поддєрьогін. 3-тє вид., перероб. та доп. – К.: КНЕУ, 2000. – 460 с.
2. Ковалев В.В. Финансовый анализ: Управление капиталом. Выбор инвестиций. Анализ отчетности 2-е изд., перераб. и доп. – М.: Финансы и статистика, 2000. – 512с.
3. Ковальова О.В. Визначення економічної категорії оборотних активів //Регіональні перспективи.-№5 (24)-с.90-93.

4. Мельничук К.С. Управління оборотними активами підприємства як необхідна складова забезпечення їх ефективної діяльності // Наука й економіка. – 2009.– № 4(16). – Т. 2. – С.108-112.
5. Іванов Є. О. Класифікація факторів, що впливають на загальний рівень дебіторської заборгованості підприємства / Є. О. Іванов // Вісник МСУ, економічні науки. – 2005. – Т. VIII, № 1–2. – С. 35–38.
6. Білик М. Д. Управління дебіторською заборгованістю підприємств/ М. Д. Білик // Фінанси України. – 2003. – № 12. – С. 24 – 36.
7. Бланк И.А. Управление активами / И.А.Бланк. – К.: Ника -Центр: Эльга, 2002. – 720 с.
8. Василик О.Д. Теорія фінансів: підручник / О.Д. Василик. – К.: НІОС, 2000. – 416 с.

### **Functional role of current capital in the ordinary activities of an enterprise**

Ignatyshyn M., c.e.s., assistant professor of  
Finance and Credit Chair  
Ignatyshyn M., c.technical s.; assistant professor of  
Natural sciences Chair  
Tomey L. Master of Finance and  
Credit Speciality.

*The current capital according to the degree of risk of capital investing which is the important problem for financial analyst to manage liquidity effectively; prevent the increase of assets' share with the high and middle level of risk; control the rational use of current capital has been grouped in the article.*

**Key words:** *current capital, monetary means, working capital.*